

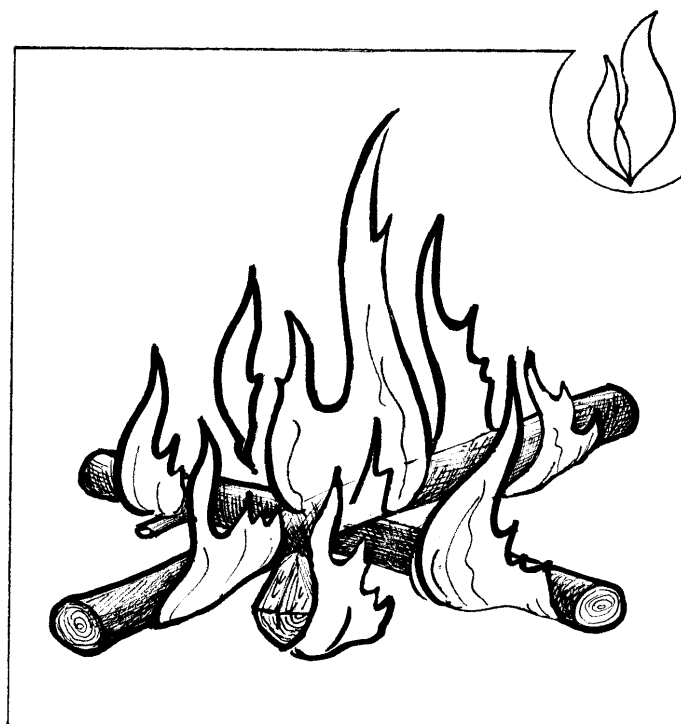
LITURGIE BÍLÉ SOBOTY

LITURGIE VIGILIE ZMRTVÝCHVSTÁNÍ má čtyři části:

- I. Slavnost světla
- II. Bohoslužba Slova
- III. Křestní bohoslužba
- IV. Bohoslužba oběti

1. Požehnání ohně

Je to vlastně starověké „lucernarium“, slavnostní zažehnutí světla a jeho chvála, obřad, který se ve východní liturgii zachoval dodnes na začátku nešpor. Světlo ohně září do tmy, tak jako světlo Kristova vzkříšení chce prozářit naše temnoty.

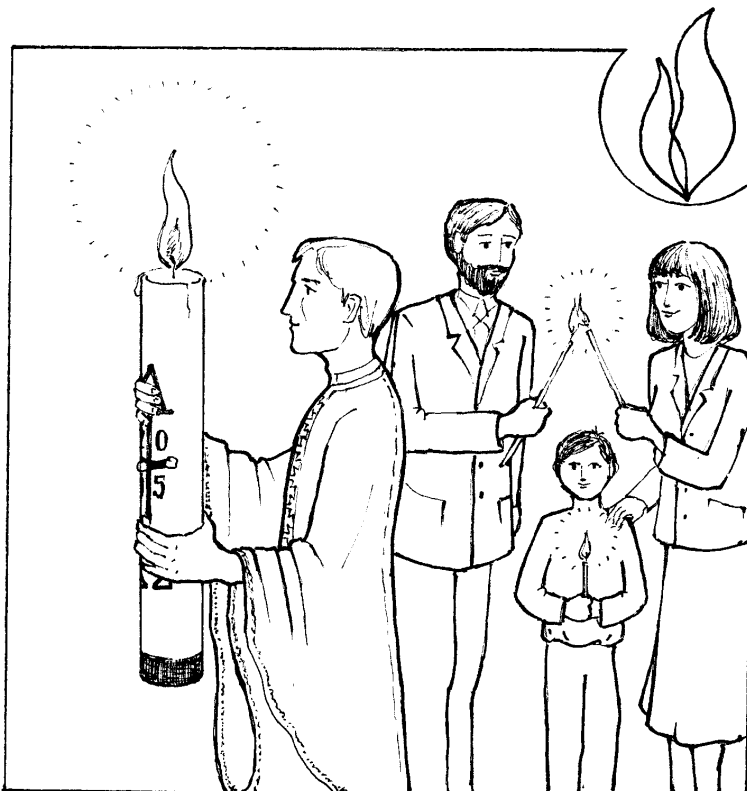

2. Zasazení kadidlových zrn do paškálu

Při zasazování kadidlových zrn do Paškálu kněz říká: „Pro tvé slavné, svaté rány kéž nás chrání a ochrání Kristus Pán ukřižovaný.“

3. Zapálení paškálu a od něj zapálení svící všech věřících

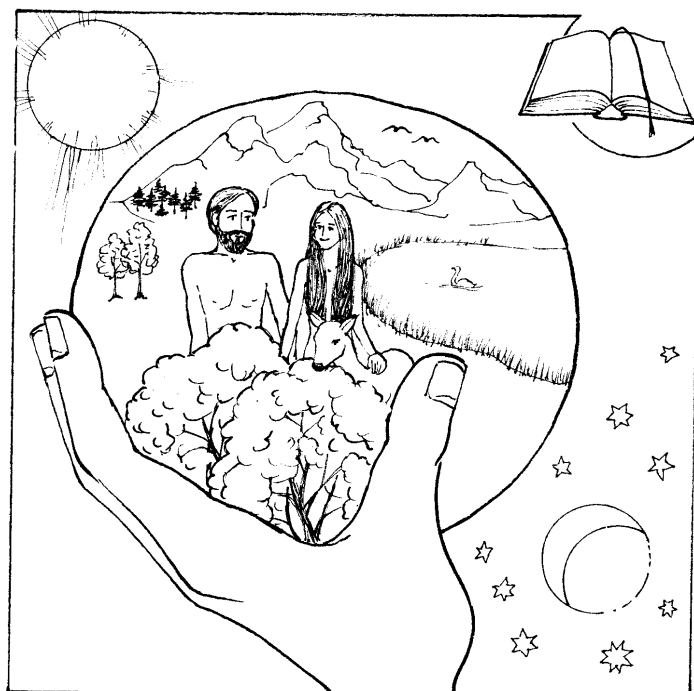
Poté kněz paškál zapálí od ohně a řekne: „Ať slavné Kristovo vzkříšení naši tmu ve světlo promění.“ Na paškálu je symbol kříže, písmena Alfa a Omega a letopočet daného roku. Kněz vstupuje se zapáleným paškálkem do temného kostela s trojím zvoláním: „Světlo Kristovo.“ Lid třikrát odpoví: „Sláva tobě, Pane!“ Postupně se světlo od paškálu šíří mezi lid – každý si zapálí svou svíčku.

4. Exultet

Exultet je chvalozpěv na Krista. Je to vlastně chvalozpěv opěvující Paškál, který je symbolem Krista. Zpívá jej jáhen nebo kněz. Jeho text je velmi krásný. Proto, aby se stal pro děti srozumitelným, může katecheta chvalozpěv nebo některé jeho části okopírovat (získat jej může od kněze) a společně s nimi prorozjímat popř. jej dětem okomentovat.

BOHOSLUŽBA SLOVA:

1. čtení: Zpráva o stvoření světa (Gn 1,1 – 2,2)

Vyprávění o stvoření světa není přírodovědným, historickým, či jakýmkoli jiným vědeckým pojednáním. Jeho smyslem je zvěst o tom, že Bůh stvořil svět svým Slovem, z lásky. Každá část jeho stvoření je podle něho důležitá, o každém díle je v Písmu napsáno: Bůh viděl, že je dobré. Totéž platí o člověku, který je vrcholem stvoření. Celé stvoření Bůh ohodnotil jako velmi dobré. Bůh dal člověku k dispozici všechno, celé stvoření mu podřídil, aby se o ně člověk moudře staral a spravoval je k svému prospěchu.

Ale především – Bůh dal člověku dar života.

2. čtení: Abraham obětuje Izáka (Gn 22, 1 – 18)

Abraham je v Písmu nazýván otcem všech věřících. Na Boží výzvu opouští svou rodnou zem a putuje do neznáma, do Zaslíbené země, protože uvěřil Bohu. Ve stáří, po dlouhém čekání, se mu Božím zásahem narodí zaslíbený syn Izák – jeho radost, jediný, milovaný syn. A tu přichází Boží výzva, aby šel na určené místo a Izáka Bohu obětoval. Toho Izáka, z kterého má podle Božího slibu vzejít veliký národ! Otec Abraham jde poslušně obětovat svého milovaného syna.

Abraham je zde předobrazem Boha Otce, který na Golgotě vydává v oběť svého milovaného Syna Ježíše za hříchy celého světa. Abraham

dokazuje tímto aktem víry, že jeho víra sahá až za hranice smrti. Věří v to, že Bůh má moc vzkřísit Izáka z mrtvých. Dřevo, které na Izáka vkládá cestou na horu Moria, je předobrazem dřeva kříže. A beran, který se chytil za rohy v křoví a který nakonec byl obětován místo Izáka, je opět předobrazem Beránka Božího – Krista.

3. čtení: Přechod Izraelitů přes Rudé moře (Ex 14, 15 – 15, 1)

Tuto událost z dějin izraelského národa si připomínají Židé dodnes právě o svátku zvaném Pesach – o Velikonocích. Slaví přechod z otroctví na svobodu, veliký Boží zásah. Pro nás křesťany je přechod Rudým mořem předobrazem křtu – jím jsme vysvobozeni z otroctví hříchu a začínáme nový život ve svobodě Božích dětí.

4. čtení: Hospodin vyznává lásku svému lidu (Iz 54, 4 – 14)

Boží Slovo používá často zosobnění k vyjádření některých těžko sdělitelných pravd. V tomto úryvku vyznává Hospodin lásku nevěstě, která představuje Izrael. Ujišťuje ji, že ji znovu přijímá za svou ženu a že ji miluje milosrdnou láskou.

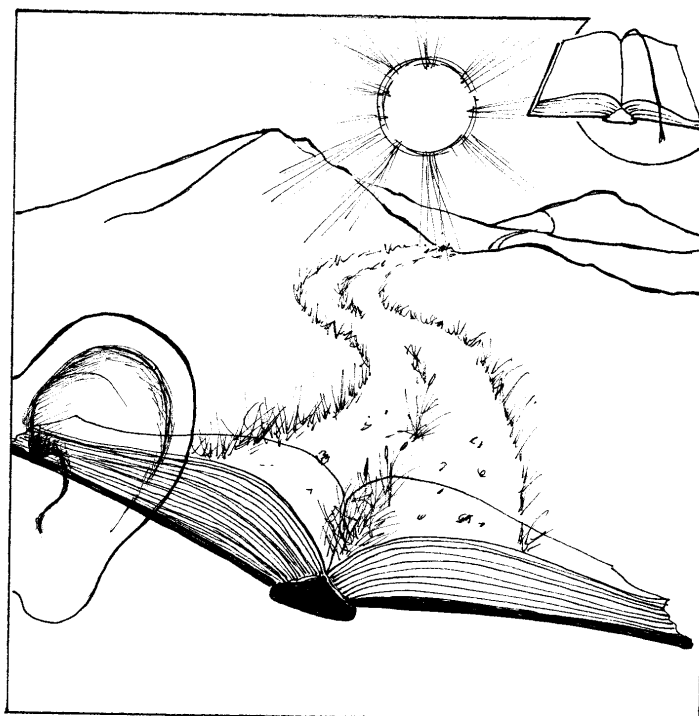
5. čtení: Hospodinovo pozvání k hostině – zdarma (Iz 55, 1 – 11)

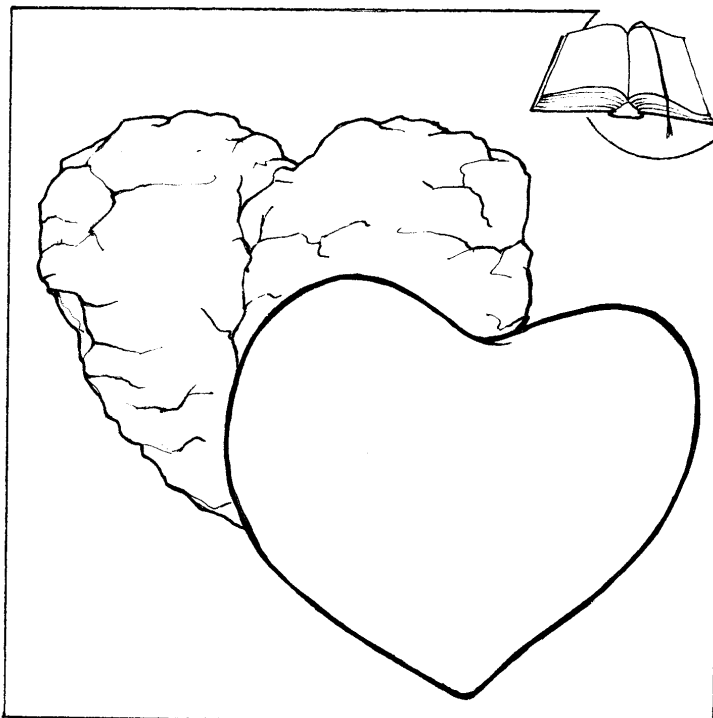
Následující verše, adresované Židům ve vyhnanství, vyzývají k návratu do Zaslíbené země a k převzetí připraveného dědictví. Výrazy voda, víno, mléko a tuk vyjadřují plnost života a požehnání, jež má lid zakoušet v zemi oplývající „mlékem a medem“. Tyto dary nabízí Hospodin zcela zadarmo bez jakýchkoli zásluh lidu, pouze na základě svého milosrdenství. Boží zaslíbení se však naplňují tímto způsobem: změnou smýšlení a přijetím Božího Slova. Boží slovo obsahuje Boží záměry, které bývají jiné než lidské plány a

převyšují je také spolehlivostí a účinností. Boží slovo má moc zúrodnit suchou poušť a dát vyrašit novému životu.

6. čtení: Výzva k hledání moudrosti (Bar 3, 9 – 15. 32 - 4, 4)

Jednání podle Božích přikázání je vždy užitečné – přináší lidem pokoj, dlouhý věk – tj. život v plnosti. Zatímco ten, kdo přestupuje Boží přikázání, si připravuje neštěstí, chřadnutí v cizí zemi. Chce-li člověk „vstát z mrtvých“, musí chodit po Boží cestě, po cestě Božích slov, která jsou zapsána v knize Božího Zákona. Tato kniha však odkazuje na jiné Slovo, vtělené v Ježíši Kristu. V Něm se ukázala Boží moc a moudrost.

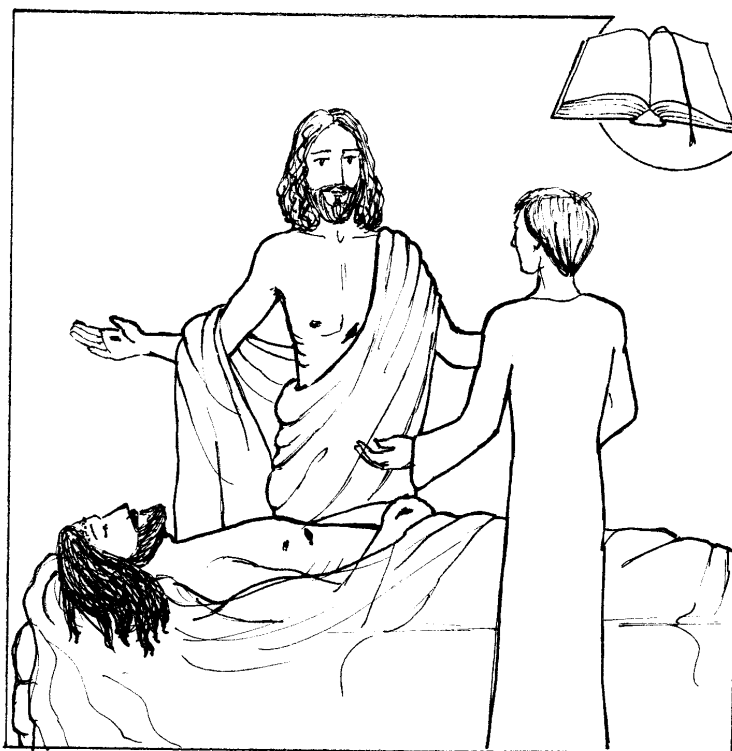

**7. čtení: Zaslíbení vylití
Ducha a nového srdce
(Ez 36, 16 – 17a, 18 – 28)**

Tento úryvek je dán izraelskému lidu skrze proroka Ezechiela po zničení Jeruzaléma v babylonském vyhnanství. Boží lid od Boha odpadl, zklamal, jako už tolikrát, a tak znesvětil, poskvrnil Boží jméno. Hospodin se však slitoval – nikoli však na základě dobrých skutků lidí, ale pro své jméno, protože je věrný. Přes nevěrnost lidu On zůstává věrný. Záchrana spočívá v „transplantaci srdce“, kterou Bůh slibuje jako nové darování Ducha svatého. Potom se lidé nebudou učit tomu, co přichází zvenčí, ale budou vědět, jak správně jednat zevnitř, ze svého nového srdce.

**NZ čtení: Křtem jsme byli
ponořeni do Kristovy smrti a
zmrtvýchvstání (Řím 6,3–11)**

Apoštol Pavel vidí křest v souvislosti se smrtí Ježíše Krista. Podobně jako Kristus plným přijetím našich hříchů i slabostí „sestupuje“ do hrobu, věřící „sestupuje“ do křestního pramene, kde odkládá „starého člověka“. Podobně jako Kristus vychází z hrobu v síle Božího života, pokřtěný člověk vystupuje z křestní vody jako nový člověk, proměněný Otcovou slávou. Otec vysvobodil člověka od tíhy hříšné minulosti a vložil do něho „novou sílu“, která ho

uschopňuje, aby nepodléhal pokušení a hříchu. Křesťan může žít novým životem: nežije už v područí svých hříchů a sobeckých sklonů, ale pro Boha. Tento nový život se plně rozvine přemožením smrti, vzkříšením.

Evangelium: Setkání žen se zmrtevýchvstalým (Mt 28, 1 – 10)

Ani jedno ze čtyř evangelií nepopisuje přímo průběh Ježíšova vzkříšení. Jistě proto, že se událo bez očitých svědků. Také se tím však podtrhuje, že tato historická událost je zároveň neuchopitelná - přesahující všechny naše zkušenosti a představy. Evangelista Matouš popisuje nedělní ráno a setkání žen s andělem, který jim oznámil, že Ježíš není v hrobě, že byl vzkříšen! Poté se jim zjevuje sám Ježíš. Je pozoruhodné, že právě ženy, poslední v tehdejší společnosti, jsou jako první pověřeny hlášením radostné zvěsti o Ježíšově zmrtevýchvstání. Skutečnost, že se ustrašení

učedníci opět shromáždili kolem Ježíše a že se později stali neochvějnými hlasateli, je stejně jako samo vzkříšení velkým Božím činem.

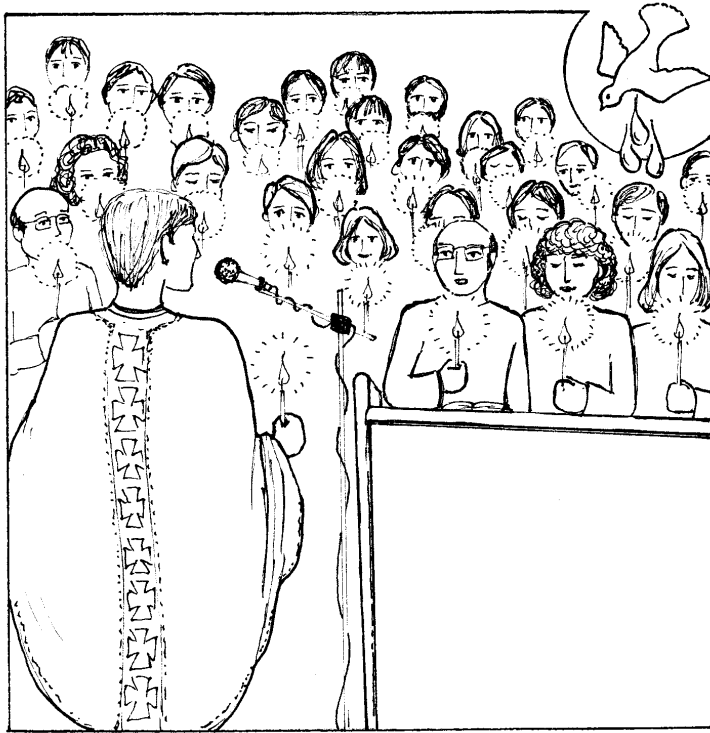
Po každém čtení následuje Žalm, chvíle ticha a společná modlitba, kterou přednáší kněz. Tato modlitba je vždy shrnutím hlavních myšlenek předcházejícího čtení.

KŘESTNÍ BOHOSLUŽBA:

a. Udělování svátosti křtu

Církev s radostí právě o Velikonočních svátcích přijímá nové členy. Křtem je člověk ponořen symbolicky do Kristovy smrti a vstává k novému, Božímu životu.

b. Obnova křestního slibu

To je vrchol velikonočního slavení – na tento okamžik se celá církev připravovala čtyřicetidenním postem. Nyní si opět všichni zapálí své svíce a znovu se zřeknou zla, Satana a všeho, co působí a čím se pyšní. Opět vyznají svoji víru v Boha Otce, Ježíše a Ducha Svatého.

Použité prameny: Bradáč Josef: Posvěcení času, www.pastorace.cz

Odborná konzultace: doc. Petr Chalupa, Th.D. z Českého katolického biblického díla

Pro Katechetické listy zpracovala Alena Rosová